

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, Olim S. Congregationis Indicis Consvltoris, &
insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurij maioris, Demvm
Episcopi Vgentini, Et A Consiliis ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1655

V. De Sacerdotio per Parochos suscipiendo infra annum à sibi comissi
regiminis tempore numerandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98569)

ctus ante factam Fidei professionem, sed etiam implicitè: nempe si paulò post prouisionem concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

18 Nec fidei professionem omittens potest reg. de annali, aut longissima possessione se tueri quoad dictos fructus percipiendos, quamdiu professionem non emiseric, vt resoluunt Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 8. quest. 9. numer. 122. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 119. n. 7. Nicol. Garc. d. c. 3. num. 34. Prosper de Augustino d. verb. beneficiorum possessio, litt. B. in fine. Aloy. Ricc. in decis. Curia Archiepisc. Neapol. decis. 220. num. 11. part. 1. Ricciul. d. c. 16. n. 13. Ego ipse d. allegat. 61. num. 26.

19 Non tenetur tamen in Conscientia fructus sic amissos restituere, donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria, ita Nauar. conf. 3. n. 1. de sum. Trinit. in antiq. aliàs conf. 12. num. 1. de iureiur. in nouis. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 2. quest. 72. art. 3. Ego ipse d. allegat. 61. num. 28. Sanchez d. c. 4. num. 10. Ratio est, quia Concilium dict. cap. 12. est pœnale, ac proinde etiamsi pœnam ipso iure irroget, non obligat in foro Conscientia.

20 Contra Azor. d. c. 2. q. 1. in fine. Petr. de Lefma tract. 1. cap. 4. conclus. 10. diffc. 1. Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 35. Squilante d. p. 1. num. 98. Vgolin. d. §. 16. num. 4. Ricciul. d. cap. 13. n. 43. existimantes intra dictos duos menses Fidei professionem non emittentes ita fructus suos non facere, vt in conscientia teneantur illos restituere etiam non interueniente aliqua sententia.

21 Sed cui assignandi, & applicandi sint fructus amissi ob non factam Fidei professionem, cum id Concil. non determinet, solet ab aliquibus in dubium reuocari, in quo communis omnium ferè sententia tenet eos esse impendendos vel in vltus pauperum, vel in fabricam Ecclesiae, sicut fructus eorum, qui non resistent, per cap. 1. vers. si quis autem, sess. 23. de reformat. firmant Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. c. 13. n. 4. Læ. Zech. de benefic. & penson. cap. 13. n. 4. vers. quod si Parochiales. Flamin. Paris. d. lib. 10. quest. 9. num. 123. & seq. Nicol. Garc. d. capit. 3. num. 36.

22 Tertia pœna est vt possessio minimè suffragetur isti Fidei professionem non emittenti, vt habetur in d. cap. 12. Concilij Trident. quod non tollit omnino possessionem, sed impedit eius effectum quoad fructuum perceptionem. Ita Nauar. conf. 5. in antiq. aliàs 3. in nouis, de verb. signific. & conf. 7. & 8. de iureiur. Sayr. in floribus, decis. sub illo tit. de verb. signific. decis. 6. Flamin. Paris. lib. 8. q. 9. num. 122. Sanchez d. lib. 2. c. 5. num. 10. Azor. d. c. 2. q. 3. Vgolin. d. §. 16. num. 4. Campan. d. req. 8. c. 3. num. 17. Ricciul. d. lib. 1. cap. 16. num. 10. Ferentil. in annot. ad decis. 522. Buratti n. 17. Ego ipso d. alleg. 61. n. 26. Rot. in Barbosa de Parocho. Pars I.

Varmien. Canonizatus, 26. April. & 13. Iunij 1608. & 4. Februarij 1611. coram bona mem. Cardinali Sacrato, vbi etiam fuit resolutum ¶ professionem adeptam per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem esse manutenibilem etiam post tempus, & in Tiburtina Parochialis, 27. Iunij 1629. coram R. P. D. meo Pirouano, vbi quod ita censuit sacra Congregatio eiusdem Concilij in illa causa.

Vnde infertur tales possessores iuari reg. de triennali; quia Concilium non tollit neque titulum, neque possessionem, præterquam ad effectum lucrandi fructus, vt benè scribunt Flamin. Paris. d. lib. 10. quest. vlt. numer. 4. & seq. Sanchez d. cap. 5. num. 9. Ricciul. d. cap. 16. n. 12. quod verum intelligit ad effectum ne possit molestari super titulo, & ad hoc vt possit se tueri quocumque remedio possessorio, secus verò vt possit consequi fructus, vt supra ostendimus.

Deinde infertur talem possessionem suffragari etiam remedio reintegranda, dummodò ad illud non agatur respectu fructuum. Ita Ricciul. d. cap. 16. num. 4.

CAPVT V.

De Sacerdotio per Parochos suscipiendo infra annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum.

S V M M A R I V M.

1 Parochus tenetur se facere ad Sacerdotium promoueri infra annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum.

Cap. licet canon, de elect. in 6. declaratur. ibid.

2 Parochialis Ecclesia conferri potest illi, qui Sacerdos non est tempore prouisionis, si tamen in ea sit etate, & aliàs idoneus, vt intra annum possit promoueri ad Sacerdotium.

Beneficium Curatum obtinens non tenetur esse Diaconus, aut Subdiaconus. ibid.

3 Cap. si pro Clericis 8. de præbendis, lib. 6. declaratur.

4 Parochialis, quæ datur in commendam, debet Sacerdoti conferri, qui statim possit per se ipsum ei deservire.

5 Annus intra quem prouisus de Parochiali tenetur ad Sacerdotium se facere promoueri, incipit à tempore suscepti regiminis, & pacifice possessionis.

6 Possessionem pacificam habere dicitur ille, qui nedum illam tenet beneficij, & tituli, seu exercitij & cura, sed etiam bonorum, & fructuum beneficij, seu maioris partis.

7 Possessionem beneficij pacificam non videtur

E 2 pacificè

- pacifice adeptus, qui statim ex ea fuit deturbatus seu lis mota.
8. pronisus de Parochiali si illius possessionem aliquandiu, id est, saltem per duos menses obtinuit sine litigio, tenetur infra annum ad Sacerdotium promoueri, & sufficit quod semel caperit pacifice possidere, quamvis postea lis ei moueatur.
9. Pena eorum, qui intra anni spatium ordinati sunt ad Sacerdotium, quando beneficium obtinent Parochiale, est priuatio illius ipso iure.
10. Cap. cum in cunctis, § inferiora, ibi, moniti, de elect. declaratur.
11. Parochialem obtinens, & intra annum non faciens se ad Sacerdotium ordinari, beneficium in conscientia retinere non potest, ad fructusque restitutionem tenetur.
12. Beneficium vacans per non permotionem ad Sacerdotium intra annum, licet possit per alium impetrari, possessio tamen in conscientia non vacat quousque spoliatur.
13. Beneficio priuato eo quod intra annum ad Sacerdotium non se promoueri facit, non poterit ea vice id beneficium iterato conferri.
14. Fructuum ad restitutionem tenetur qui Parochialem suscepit animo absoluto eam demittendi, & non suscipiendi Sacerdotium.
15. Beneficium Curatum recipiens animo assumendi Sacerdotium intra annum, non tenetur fructus perceptos eo tempore, quo sanam habuit mentem, restituere, quamvis postea mutata voluntate minime promoueatur intra annum ad Sacerdotium.
16. Parochialem Ecclesiam adeptus si infra annum Sacerdos factus non est, potest illi cedere, aut in fauorem resignare ultimo die anni, dummodo absque dolo, & fraude id faciat.
17. Pena cap. licet canon, de elect. lib. 6. non habet locum quando Parochialem obtinens iusto impedimento intra annum non potuit promoueri, quid si impedimentum proueniat sua culpa, ostenditur, num. 20.
18. Impedito non currit tempus.
19. Parochus intra tempus, quo promoueri tenetur legitime impeditus cessante impedimento, quoad utrumque forum non alium annum integrum, sed tantum complementum partis anni, in qua legitime impeditus fuit, ad promouendum acquirit, & quid si culpa sua non se promoueri facit, num. 20.
20. Parochialem Ecclesiam adeptus si intra annum non faciat se ad Sacerdotium ordinari, an excusetur si impedimentum interueniat eo tempore quando ordinari non potest, scilicet in fine anni, ostenditur.
21. Dispensare potest Episcopus de iure communium habentibus Parochialem causa studij ne usque ad septennium ad Sacerdotium promoueatur, & quid post Concil. Trident. ostenditur.
22. Licentia de non promouendo ad Sacerdotium usque ad septennium causa studij hodie non conceduntur.
23. Annum intra quem Parochialem adeptus tenetur ad Sacerdotium se promoueri facere, an possit Episcopus prorogare, ostenditur.
24. Pena priuationis ipso iure, de qua in c. licet canon, de elect. lib. 6. non habet locum in Ecclesiis etiam Parochialibus si Collegiatae sint.
25. Mixtum non continetur appellatione simplicis.
26. Iura loquentia de Parochialibus non habent locum in Collegiatis Curatis.
27. Beneficiorum appellatione in generali dispositione qualificata beneficia saepe non includuntur.
28. Parochiali Ecclesia bituantium, & non actum Parochianos habet i qui praeficitur, non tenetur intra anni spatium Presbyter fieri.
29. Parochialis habitu regulatur ad modum beneficij simplicis.
30. Pena cap. licet canon, de elect. lib. 6. non habet locum in Decanis, Praepositis, Abbatibus, Prioribus, & Archipresbyteris curam animarum, sed non Parochialem Ecclesiam habentibus.
31. Pena eiusdem c. licet canon non habet locum in Parochialibus Ecclesiis accessorie unitis.
32. Canonatus, vel alia beneficia sacrum Ordinem requiruntia praeter Parochiales obtinentes, non incurrunt penam priuationis, de qua in cap. licet canon, de elect. in 6. si intra annum non susceperunt Ordinem requisitum annexum suis beneficijs.
33. Cap. licet canon, de elect. lib. 6. solum procedit in Parochialibus.
34. Parochialem Ecclesiam insufficientem ad vitam obtinens non tenetur se promoueri facere ad Sacerdotium infra annum, sed eam dimittere cogitur.

NERA annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum debet Parochus se facere ad Sacerdotium promoueri, quod si infra id tempus promotus non fuerit, Ecclesia sibi commissi nulla etiam praemissa monitione est ipso iure priuatus, ut disponitur expressè in capit. licet canon, 14. de elect. libr. 6. & latè docent Rebuff. in praxi titul. de non promotis intra annum. Nauar. in man. capit. 25. num. 118. vers. 8. & consil. 1. in antiq. aliàs 12. in nouis, de rescript. Sayr. in floribus decis. sub eod. tit. decis. 1. ubi quod ignorantia non excusat. Hoied. de incompatib. benefic. part. 1. cap. 22. num. 19. Spin. in speculo testam. gloss. 4. princ. num. 65. Petr. Henric. consil. 9. num. 7. Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 55. in nouiss. impress. Zerol.

Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia, vers. dico quarto principaliter. Azeued. consil. 9. n. 25. Caned. ad Sextum collect. 30. num. 1. vers. & quidem. Squillante de obligationib. Cleric. part. 1. à numer. 101. Morl. in emporio iuris, par. 1. tit. 1. q. 9. num. 45. vbi intelligit text. in d. cap. licet canon, quod necessario requiratur sententia ad omnimodam priuationem, per gloss. celebrem verb. iusto impedimento cessante, in cap. commissa, de electione, lib. 6. Azor. institutionum moralium, part. 2. lib. 6. c. 8. q. 2. Aloys. Ricc. in collect. decisi. part. 5. collectan. 1088. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 25. §. 2. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 15. num. 17. Ioan. à Cochier in ead. reg. gloss. 7. post num. 13. vers. 4. Viuian. in praxi iurispatron. l. 5. cap. 5. numer. 50. in ultim. impress. Fernandez in examine Theologia moralis, part. 3. c. 13. §. 5. n. 1. Nicol. Garc. de benefic. part. 3. cap. 4. n. 3. & n. 52. cum sequentib.

Hinc notabis obiter Parochialem Ecclesiam conferri posse ei, qui Sacerdos non est tempore prouisionis, si tamen in ea sit ætate, & aliàs idoneus, vt intra annum possit promoueri ad Sacerdotium, sicut colligitur ex c. cum in cunctis, §. inferiora, de elect. & ex c. 2. de instit. lib. 6. notant Rebuff. in praxi, tit. requisita ad collationem bonam, num. 34. Roch. de iurepatron. verb. honorificum, n. 24. Roland. consil. 47. num. 59. lib. 1. Vnde S. Congregat. Concil. teste Garc. de benefic. p. 7. cap. 4. num. 48. censuit obtinentem beneficium Curatum non teneri esse Diaconum, aut Subdiaconum, sed intra annum debere promoueri ad Sacerdotium. Et sic primam Tonsuram sufficere, & requiri tempore prouisionis, per text. in cap. ex litteris, de transactionibus, ibi, non dum fuisse tonsuratum, & c. docent Abb. ibi, & Rebuff. loco proxime citato, numer. 33. Non obstat t. text. in cap. si pro Clericis, §. de præben. lib. 6. ibi, nec de defectu Ordinum, in eisdem litteris mentio habetur; Quia verba hæc intelligenda sunt de defectu materiali, vel simplici carentia Ordinum sacrorum, non verò de defectu formali, quasi aliquid deficiat de iure necessarium, atque ita facile cessant plura, quæ circa illum text. disputant Scribentes, vt per Bero. in c. ad aures, num. 26. de rescrip. Rebuff. tit. forma mandati, §. volentes, verb. pro expressis, vers. 24. & alios, de quibus Roland. consil. 47. num. 57. lib. 1.

Intellige autem primò, seu potius declara omnia supradicta procedere in ea Parochiali, quæ datur in titulum; illa namque, quæ datur in commendam, debet Sacerdoti conferri, qui statim possit per seipsum ei deferuire, vt expressè probat cap. nemo deinceps, de elect. lib. 6. Azor. institut. moral. part. 2. lib. 6. cap. 8. q. 7. quem refero Ego ipse de officio, & potestate Episcopi, part. 3. allegat. 59. num. 23.

Secundò, intellige annum præfatum, intra Barbosa de Parocho. Pars I.

quem Parochialem adeptus, se ad Sacerdotium promoueri facere tenetur, incipere à tempore suscepti regiminis, & illius pacificæ possessionis, vt decidit text. in cap. commissæ, 35. vers. annus autem, de elect. lib. 6. ex quo notarunt Tiraquel. de retractu lig. §. 1. gloss. 10. num. 113. & §. 36. gloss. 3. num. 5. Cal. Pereira de renouat. emphyt. quest. 5. num. 31. Azor. institutionum moralium, part. 2. lib. 7. cap. 16. q. 11. Et in obtinentibus Dignitates, Præbendas, aut Portiones, qui infra annum initiari tenentur iis Ordinibus, quos huiusmodi Præbendæ, seu Dignitates requirunt, idem censuit S. Concilij Congregatio, his verbis. Die 13. Septembris 1631. Sacra Congregat. Cardinalium Conc. Tridentini Interpretum respondit annum de se promoueri faciendo ad sacros Ordines, computari debere à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. R. Cardin. Vbalinus, Franc. Paulus sacre Congreg. Concil. Secret. quam declarationem originalem, & authenticam vidi, & præ manibus habui.

Ille dicitur habere pacificam possessionem, qui nedum illam tenet beneficij, & tituli, seu exercitij, & curæ, sed etiam bonorum, & fructuum beneficij, seu maioris partis eorum, gloss. verb. pacificam, vers. licet possessionem, in d. c. commissam. Rebuff. in tract. de pacif. possess. n. 168. Menoch. remed. 3. retin. num. 582. Nicol. Garc. de benefic. part. 11. cap. 5. n. 123.

Non videtur tamen adeptus fuisse pacificam beneficij possessionem, qui statim ex ea fuit deturbatus, seu super illa lis mota, gloss. dict. verb. pacificam, vers. quod si in continenti. Tiraquell. in l. si unquam, verb. suscepit liberos, num. 149. & 185. C. de reuocand. donat. Bellamer. decisi. 169. Cassad. decisi. 9. de causa possess. Hoied. de incompat. benefic. part. 1. cap. 13. num. 40. & 80. Mascard. de probat. concl. 143. num. 42. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quest. 1. num. 130. vbi num. 131. subdit, quod relinquitur arbitrio iudicis quomodo interpretetur verbum illud, incontinenti. Nicol. Garc. d. part. 11. cap. 5. n. 118. Verum t. si prouisus de Parochiali possessionem illius aliquandiu, id est, saltem per duos menses, obtinuit sine litigio, tenetur infra annum ad Sacerdotium promoueri, & sufficit quod semel coeperit pacificè possidere, quamuis postea lis ei moueatur. Ita gloss. dict. verb. pacificam, in vers. si autem possessionem. Staphil. de literis gratiæ, tit. de qualitat. & statu benefic. §. huiusmodi, n. 12. Sarnen. in reg. de triennali, q. 53. vers. & ideo. Petr. Gregor. de re benefic. cap. 25. num. 10. Quicquid dicat Nicol. Garc. d. part. 1. cap. 5. num. 118. vbi tamen num. 121. refert sacram Congreg. Episcopo Veroneñ. sic respondisse. Obtinentes Parochialem Ecclesiam per prouisionem Sedis Apostolicæ habentes liberum curæ exercitium, & omnium bonorum, fructuum, & pro-

uentum possessionem, licet in limine adeptæ possessionis prædita mora lis fuerit per aliquem in petitorio, tenetur se promoueri facere intra annum lite pendente. Et iterum sic: Quod si beneficium esset litigiosum, & curam animarum haberet, tenebitur obtinens sacros Ordines suscipere, si modò liberum habeat curæ exercitium. In casu tamen particulari excusaretur Parochus pacificè possidens, si sacris Ordinibus se initiari non fecerit, ut in sequenti declaratione, quam ad litteram refert Nicol. Garc. dict. tract. part. 3. cap. 4. num. 9. Parochus si eo morbi genere teneatur, ut ad functionem sui Sacerdotij, nec ad res diuinas per se obeundas minus idoneus esse videatur, non tenetur durante talis morbi genere sacris Ordinibus se initiari facere.

9 Tertio, intellige pœnam eorum qui intra anni spatium ordinati non sunt ad Sacerdotium quando beneficium obtinent Parochiale, esse priuationem illius ipso iure, ut probat text. in d. cap. licet canon, vers. quod si, ibi, nulla etiam præmissa monitione sint præsentis constitutionis auctoritate priuati, & docent Rebuff. Nauar. Hoied. Gonzal. & alij, quos supra citauimus, num. 1. Petr. Gregor. d. c. 25. num. 8. Azor. d. p. 2. lib. 7. cap. 16. quæst. 11.

10 Quibus tamen non leuiter obstat text. in d. cap. cum in cunctis, §. inferiora, ibi, moniti, iuncto ibi, remoueantur, quod verbum non latam sententiam, sed ferendam importat, per ea, quæ latè tradit Tiraquel. in l. si unquam, verb. reuertatur, ex num. 132. Quare Doctores communiter ex eodem Tiraquel. citato loco, interpretantur olim per d. §. inferiora, monitionem fuisse necessariam, & sententiam ferendam; sed iam de iure Sexti priuationem incurrit ipso iure, sed non plenè satisfaciunt, sicut multò minus nec alij citati à Petr. Greg. ubi proximè, qui aliter atque aliter conciliare nituntur. Ego igitur aduertendum duco in d. §. inferiora, agere Pœniticem non solum de beneficiis, sed etiam de Decanatu, & Archidiaconatu, at verò in d. cap. licet canon, non de his Dignitatibus, neque etiam de omnibus Curatis, sed solum de Parochialibus, ut patet ibi, decernentes collationes de Parochialibus, &c. Vnde cum lex illa pœnalis sit, in solis Parochialibus obtinebit, in reliquis autem beneficiis etiam Curatis, salua manet decisio d. §. inferiora, dum monitionem, & iudicis sententiam requirit, ut benè explicat gloss. verb. priuatus, ad med. in dict. cap. licet canon, confirmaturque ex vulgari l. precipimus, C. de appellat.

11 Ex qua priuationis pœna ipso iure irrogata colliguntur plures effectus, & in primis se se offert ille quod anno elapso beneficium in Conscientia retineri non potest, fructusque restitui debent ante iudicis sententiam, ut notant in terminis Nauar. in man. dict. cap. 27. n. 118. & cons. 1. num. 2. in antiq. alijs cons. 22. in

nouis, de rescript. & de Orat. c. 22. num. 46. Squillante d. part. 1. num. 101. in fine. Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 55. in princip. in ultim. impress. Less. de iustit. lib. 2. c. 34. num. 101. Nicol. Garc. de benefic. part. 11. cap. 10. ex num. 28. & part. 3. cap. 4. num. 5. Fernandez d. §. 5. num. 2. non obstante doctrina illa vulgari, quod pœna in conscientia non debetur ante sententiam, quia constat de mente legislatoris volentis quod ante monitionem, & iudicis sententiam priuatio incurrat, ut in d. cap. licet canon, ibi, nulla etiam præmissa monitione. Quamuis Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. beneficium, §. 4. dict. 4. Sahag. in cap. fin. de sequestrat. possess. n. 81. Morl. in empirio iuris, part. 1. tit. 1. q. 9. num. 45. existimauerint non teneri Parochum dimittere Parochialem, nisi post latam sententiam, aut iudicis pronuntiationem.

Verum licet huiusmodi beneficium vacans 12 per non promotionem ad Sacerdotium intra annum possit per alterum impetrari, possessio tamen in conscientia non vacat, quousque spoliatur, secundum Henric. in sum. lib. 10. c. 23. §. 5. iuncto commento, lit. V. Garc. d. c. 10. num. 34. Anton. Ricciul. de iure personarum extra gremium Eccles. existent. lib. 7. cap. 5. num. 33.

At si quis priuatus declaratur beneficio huiusmodi, eo quod intra annum ad Sacerdotium non se promoueri fecit, non poterit ea vice iteratò id beneficium eidem conferri, ut probat d. c. commissæ, ibi, nullatenus ea vice poterit iteratò conferri, & tradunt Tiraq. de retractu lig. §. 8. gloss. 7. n. 16. & in l. boues, §. hoc sermone, limit. 1. num. 31. ff. de verbor. signific.

14 Circa fructus autem perceptos intra annum ab eo, qui Parochialem suscepit animo eam dimittendi, & non suscipiendi Sacerdotium, text. est principalis in d. cap. commissæ, vers. ceterum, qui probat ad fructuum restitutionem teneri, explicant Nauar. de Orat. cap. 21. n. 44. Gutier. canonic. lib. 2. cap. 5. n. 50. Mexi. in tract. taxa panis, conclus. 6. num. 208. latè & eleganter Squillante de obligation. Cleric. part. 1. num. 103. cum seqq. Azor. d. part. 2. lib. 6. c. 8. q. 10. vers. quæres, & c. 9. q. 1. Sanch. de matrimon. lib. 7. disp. 45. à princ. Quod tamen intelligendum est de impetrante Parochialem animo absoluto non suscipiendi Ordines, non ita si animo dubio, & conditionali, nisi aliud conuenientius sibi offeratur, ut in exemplo quotidiano de fratre minore natu, qui Ecclesiam suscepit eo animo, ut si successio fratris maioris sibi obuenerit, vel maioratus, beneficium dimittat, & ita seruare consuetudinem totius Christiani ordinis, testatur Nauar. cons. 17. de Cleric. non resid. & in man. d. cap. 25. numer. 118. ante fin. & de Orat. d. cap. 21. num. 45. Fernandez d. §. 5. n. 4. Nicol. Garc. d. part. 3. cap. 4. num. 40. Squillante d. p. 1. n. 107. & 108. Quidquid dicant Sor. de iustit. lib. 10. quæst. 5. art. 6. col. 2. & Sanch. d. disput. 45. num. 10.

num. 10. patetque si aduertamus legem Canonicam hoc casu non requirere animum certum, & deliberatum suscipiendi Ordines, vt beneficiarius fructus suos faciat, sed magis requirere certum, & deliberatum animum non suscipiendi ad effectum, vt fructus non acquirat, sicut patet ex verbis dict. vers. ceterum, ibi, *promoueri ad Sacerdotium non intendens*, iuncto ibi, *ipsam postmodum dimissurus*, qualem animum non suscipiendi non habet is, qui modò vult Ordines suscipere, sub condicione tamen, vt si postea aliud conuenientius sibi contingat beneficium, dimittat.

15 Si autem quis Parochialem suscipiat animo assumendi Sacerdotium infra annum, sed postmodum voluntate mutata minimè promoueatur, non tenebitur fructus perceptos eo tempore, quo sanam habuit intentionem, restituere, Gloss. verb. *non intendens*, in d. c. commissas. Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 30. conclus. 6. n. 6. Azor. d. part. 2. lib. 6. cap. 8. q. 10. vers. queres. Paul. Comit. respons. moral. lib. 1. q. 79. n. 2. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 45. n. 1. cum seqq. Less. de instit. lib. 2. cap. 34. dub. 26. n. 134. Squillante d. part. 1. n. 103. Quia ex d. cap. commissas, §. ceterum, solum ad illius fructus restitutionem obligatur accipiens Curatum, nec promoueri intendens, iste intendebat re vera promoueri ad Sacerdotium, nec est aliud ius, in quo hoc sit expressum, & hoc est certum quantum ad fructus perceptos tempore, quo fuit voluntas suscipiendi Sacerdotium; at vero quoad fructus perceptos à tempore, quo voluntatem mutauit, magna est inter scribentes controuersia, in qua ob allatam proximam rationem non esse restituendos existimant Nauar. d. cap. 25. num. 118. vers. 10. Fr. Emman. dict. cap. 30. num. 6. conclus. 6. Less. dict. cap. 34. num. 134. Sed ego contrarium existimo, cum hoc casu militet illa ratio text. ac si ab initio non habuerit intentionem; nam negari non potest istum peccare mortaliter, & cum fraude beneficium ipsum retinere, & percipere illius fructus dum mutato animo non se promouendi ad fructus lucrandos residui temporis illud retinet; & ideo hanc partem tenent Sor. d. art. 6. conclus. 1. col. 1. Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 97. num. 54. Cardin. Tolet. in instruct. Sacerd. lib. 4. cap. 18. num. 4. Gutier. Canon. lib. 2. c. 5. num. 23. Nicol. Garc. dict. part. 4. cap. 4. num. 55. Squillante dict. part. 1. num. 104. vbi num. 106. resoluit illum, qui accepit Curatum beneficium, sine intentione assumendi Sacerdotij, si intra annum mutata voluntate promoueatur, non teneri restituere fructus, quos percipit ante mutatam voluntatem.

16 Vnde infertur posse illum, qui Parochialem Ecclesiam adeptus infra annu Sacerdos factus non est, illi cedere, aut in fauorem re-

signare ultimo die anni, cum adhuc ius in beneficio habeat, vt benè resoluunt Rebuff. in praxi tit. de promotis intra annum, n. 48. Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 55. litera A. in fine, vers. predicta, in ultima impress. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quest. 2. n. 9. & quest. 5. n. 4. Azor. d. part. 2. lib. 7. cap. 20. q. 4. Nald. in sum. verb. Parochus, num. 18. dummodo absque dolo, & fraude id faciat, per ea, quæ tradit idem Azor. institut. moral. dict. part. 2. lib. 6. cap. 8. q. 10. vers. queres. Ex ea ratione, si Clericus in vltima anni die mortuus fuerit, beneficium vacabit per mortem. Paris. consil. 19. num. 24. vol. 4.

17 Quarto, intellige obligationem hanc, & penam non habere locum, quando iusto impedimento intra annum non potuit promoueri, vt probat expressè text. in dict. cap. commissas, ibi, *tibi non currit si promoueri iusto impedimento*, &c. notant Rebuff. dict. tit. de promotis intra annum, num. 49. Bernard. Diaz dict. cap. 55. n. 3. Nauar. dict. consil. 1. aliàs 12. num. 1. cum seqq. de rescrip. Emmanuel Sà in aphorism. verb. beneficium, n. 7. Tiraquel. de retractu lig. §. 35. gloss. 4. num. 14. & 22. Cald. Pereira de renouat. emphyt. quest. 6. n. 25. qui omnes varia adducunt impedimenta, & inter alia de infirmo, ignorante, & similibus.

18 Sed illud vsu frequentissimum est de Episcopo, qui non potuit, vel noluit Ordines conferre, vt in terminis notant Bernard. d. num. 3. Nald. d. verb. Parochus, num. 11. & optimè Petr. Gregor. d. cap. 25. num. 9. Confirmaturque eadem declaratio ex generali regula, quæ docet impedito non currere tempus, cap. quia diuersitatem, de concess. prab. cum similibus, de quibus Pinel. in auth. nisi, n. 47. C. de bonis mater. Gutier. Canon. l. 1. cap. 28. n. 2. & plena manu Ego ipse de Axiomat. Iuris vsu freq. axiom. 116. n. 1.

19 Illud in hac materia est consideratione dignum, quod Parochus intra tempus, quo promoueri tenetur, legitimè impeditus cessante impedimento, quoad vtrumque forum non alium annum integrum, sed tantum complementum partis anni, in qua legitimè impeditus fuit, ad promouendum acquirit. Ita Nauar. consil. 1. de tempor. ordin. in antig. aliàs consil. 1. de in integr. restit. in nouis. Sayr. in floribus decis. sub. illo tit. de tempor. ordinationum, decis. 1. Nicol. Garc. de benefic. part. 11. cap. 5. num. 120. Galet. in sua Margarita casuum conscientie, verb. impedimentum 1.

20 Dixi requiri impedimentum iustum, hoc est proueniens sine culpa illius, qui impeditur sacros Ordines suscipere, quia si culpa præcesserit, annum currere impedito receptum est communiter ex Gloss. verb. priuati, in d. cap. licet canon. Bernard. & Petr. Gregor. locis proximè citatis, sic intelligentes textum difficilem in cap. 1. de etate, & qualitat. iuncta gloss. vlt. ibi; dum probat amittere beneficium, qui propter in-

nam causam ordinari non potest, præcedente scilicet culpa sua. Verum hæc resolutio non transit sine difficultate, quia impedito etiam culpabiliter tempus non currere optimè probat text. in d. cap. quia diuersitatem, ibi, *et si culpa sua fuerit suspensus*, & Doctores communiter secundum Quæst. diuers. quæst. cap. 1. num. 7. Pinel. & Gutier. num. 7. dictis locis. Sed soluitur difficultas generali illi præhabita distinctione, an culpa ad casum impedimenti fuerit ordinata, & procedit communis resolutio, de qua suprà, vel sufficienter ordinata non fuerit, & habet locum dictum cap. quia diuersitatem, & iuxta hoc vltimum distinctionis membrum existimo absque dubio intelligendam esse dicisionem sacre Congregationis, quam referunt Salzed. ad Bernard. d. cap. 55. in princip. & Anton. Fernandez in examine Theologia moralis, part. 3. cap. 13. §. 5. num. 1. vt sequitur. *Pæna Canonis præscripta eis, qui intra annum Sacerdotium non susceperunt, non habet locum in Rectore, qui intra annum à die adeptæ possessionis parifice, vel infratempus comparuit, & se promoueri petijt, offerens quantum in eo erat, se paratum ad suscipiendum Sacerdotium, sed Ordinarius noluit eum propter illiteraturam, vel aliam causam promouere.*

82 Dubium occurrit non omittendum, in quo Doctores torquentur, an excusetur iste si impedimentum interueniat eo tempore quando ordinari non potest, scilicet in fine anni? Et excusandum non esse probatur ex regula receptissima quod impedimentum superueniens tempore, quo actus fieri non potest, non excusat, docente Iureconf. in l. qui commentus, ibi, *dum tamen dum tardius*, &c. ff. de re milit. & in l. 2. vers. si quis tamen, ff. si quis caution. prosequitur Dec. in cap. ex ratione, num. 16. cum seqq. de appellation. Menoch. de arbitr. casu 118. num. 5. & casu 153. num. 15. Gutier. lib. 2. Canonic. c. 6. num. 11. vers. similiter. Ex quibus in his terminis ita resoluit Bellam. decis. 83. contra quem tamen scripsit Rebuff. d. tit. de promotis intra annum, num. 48. & Salzed. d. cap. 55. lit. C. ea scilicet ratione, quia etiam in fine anni quamvis promoueri non possit, potuit tamen resignare beneficium, vel permutare, vel impetrare rescriptum Summi Pontif. vt omnes Ordines susciperet, ac subinde impedimentum tunc superueniens dicit excusare. Ego tamen aduerto si proponamus casum in quo impedimentum superueniat, quando iam ordinari non poterat, priorem sententiam veriorē esse, & omnino tenendam, & concludit ipsius fundamentum, quod si casus proponatur in quo per rescriptum possit ordinari, vel aliàs renuntiare, aut permutare, nisi impedimentum superuenisset, excusabit impedimentum, vt euincit ratio contrariæ sententiæ; non autem admitto potentiam illam remotam quod

poterit renuntiare, vel permutare, nisi appareat de renuntiando agere cum impedimentum superuenit, quod confirmatur ex vulgari doctrina, secundum quam potentia proxima, non autem remota in vnoquoque actu attenditur, l. naturalem, §. 1. in fine, ibi, *multa accidere possent, vt ex ea non capiamus*, ff. de acquir. rerum domin. l. quemadmodum, §. item Labeo, ibi, *cum incertum sit, &c.* ff. ad legem Aquil. cum aliis, quæ Doctores communiter notant in materia lucri cessantis, vt per Gutier. de iuram. confirmat. part. 1. cap. 2. n. 8. D. Barbol. in l. 2. ff. soluto matr. part. 1. num. 46. vers. est sanè aduertendum. Petr. Nauar. de restitut. lib. 3. cap. 2. num. 301.

Quintò nota cum habentibus Parochialem Ecclesiam posse Episcopum causa studij dispensare ne vsque ad septennium ad Sacerdotium promoucantur, ita tamen vt ad Subdiaconatum intra annum suscipiendum adstringantur, vt decidit text. in cap. cum eo c. 34. de elect. lib. 6. & resoluunt Hoied. de incompatib. benefic. part. 1. cap. 24. n. 19. Nauar. in man. cap. 25. num. 118. vers. post autem. Petr. Gregor. de re benefic. c. 25. num. 9. Emman. Sà in aphorism. verb. beneficium, n. 8. Rebuff. de priuileg. Scholast. priuileg. 36. Monet. de distribut. quod id. part. 2. quæst. 10. num. 4. Sanch. de matrim. lib. 8. disput. 1. n. 24. vbi quod talis Parochus, cum quo sit, dispensat Episcopus ne intra annum promoueat, minimè incurrit poenā amissionis beneficii, de qua in d. cap. licet canon. Ratio autem huius dispensationis est, quia multi recusabant Ecclesias Parochiales cum eo onere acceptare, & cum facultates eis aliunde non suppetere, studendi opportunitas auferebatur in maximum damnum vniuersalis Ecclesiæ, quæ viris literatis noscitur indigere, quam rationem expresse text. in d. cap. cum eo, vbi quoque eam præstat quare dispensati ad studendum teneatur intra annum ad Subdiaconatum promoueri, dum dicit, *ne sicut à multis de Christi patrimonio sublati factum esse dignoscitur, à statu retrocedere valeant clericali*. Et vbi Episcopus dispensauerit in septennio huiusmodi ante illud tempus finitum non poterat dispensationem reuocare, gloss. verb. septennium, in d. cap. cum eo. Rebuff. de priuileg. Schol. priuileg. 37. Sanchez d. lib. 8. disput. 33. num. 12. Et ad illum tamen, non verò ad Prælatum spectabit illo septennio durante Vicarium deputare, idē Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 31. n. 11.

Sed restat vt videamus, an post Concilium Tridentinum facultates istæ de non promouendo ad Sacerdotium vsque ad septennium causa studij licitæ sint? Partem affirmatiuam suadere videtur idem Concil. Trident. sess. 7. de reformat. cap. 12. dum facultates de non promouendo ad annum adstringit, excipit tamen casus à Iure expressos, inter quos hunc nostrum præcipuum esse, & expressum in d. cap. cum

cum ex eo, ex dictis constat, & notauit gloss. marginalis in d. cap. 12. iuuatque idem Concil. sess. 5. de reformat. cap. 1. in fine, dum generaliter inquit docentes, & studentes sacra Scripturae, gaudere omnibus priuilegiis à Iure concessis de perceptione fructuum beneficiorum in absentia. Pars autem negatiua probari videtur ex eodem Trident. sess. 8. reform. c. 2. dum reuocat omnia priuilegia, seu exemptiones, quae tollunt residentiae necessitatem, quod repetit idem Trident. sess. 23. de reformat. cap. 1. ad fin. In quo aduertebat D. Ludouicus Correa, olim in celebri Conimbricensi Academia Põtificij Iuris primarius Professor, Concilium d. cap. 2. agere de priuilegiis perpetuis de non residendo, & in d. cap. 1. de exemptionibus, quae personis propter particulares necessitates conceduntur, atque ita non reuocari ibidem priuilegia, quae ad tempus Academicis & studentibus in illis à Iure sunt concessa, in quibus saluum esse voluit suum priuilegium Concil. d. sess. 5. cap. 1. in fine, quae interpretatio licet forsan placere posset, & eam amplecti mihi foret iucundissimum ob debitam eximio Praeceptorum reuerentiam: magis tamen apud omnes valere debet Eminentissimorum DD. Cardinalium à Sanctissimo D. Papa approbata auctoritas, qui responderunt quoad Parochiales impetratas post confirmationem Tridentini nullam licentiam dandam ad percipiendos fructus in absentia ratione studij ex Parochialibus, cuius declarationis meminerunt Petr. Henriq. conf. 23. n. 4. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. num. 251. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub tit. sed an Parochi debeant residere in suis benef. Curatis, num. 122. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 502. in 1. edit. alias resolut. 393. in fine, in 2. edit. Sanctarel. var. quest. 3. num. 25. Ego ipse de officio, & potestate Episcopum, part. 3. alleg. 53. num. 77. & alleg. 56. num. 30. Vnde cum ex huiusmodi declaratione Eminentissimorum DD. Cardinalium constet licentias ad studendum hodie dari non posse habenti Parochialem, necesse est vt dicamus cessare iam dispositionem dict. cap. cum ex eo, & supra resoluta circa licentiam Episcopi ad septennium, & minimè excusandum Parochum à suscipiendo Sacerdotio propter causam studij.

23 Sexto, nota exceptis casibus à Iure expressis, qualis illo attento erat causa studij ex modo dictis, non posse Episcopum prorogare huiusmodi annum; ratio facilis est, cum enim hoc tempus à generali Concilio Lugdunensi fuerit statutum in dict. cap. licet canon, succedit regula receptissima, quae docet contra generale Concilium, Episcopum, atque etiam Legatos Sum. Pontif. dispensare non posse, notat gloss. verb. etate, per text. ibi, in cap. cum dile-

ctus, 32. de elect. & in cap. dilectus, in verbo, cum se facultas, de prebend. sequuntur Doctores communiter ex Dec. in c. at si Clerici, §. de adulterijs, num. 9. in vers. quarto fallit, de iudic. Duen. reg. 248. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 5. num. 10. & confirmatur ex Concil. Trident. sess. 7. de reformat. cap. 12. † vbi facultates de non promouendo minimè suffragari vltra annum expressè constituit: quibus omnibus addo non posse Episcopum annum istum à Iure concessum restringere, neque monere, neque cogere Rectorem Ecclesiae Parochialis, vt intra breuius tempus Sacerdotium suscipiat; cum enim annus iste à Iure concedatur, non est ab Episcopo auferendus, iuxta reg. indultum, de reg. iuris, lib. 6. ex quo in terminis notarunt Bonifac. in Clement. unic. num. 45. de offic. Vicar. Rebuff. d. tit. de non promotis intra annum, num. 19. Petr. Gregor. d. cap. 25. num. 8. post med. Si verò ante annum finitum dispenset Praelatus in anno illo ad assumendos Ordines praefixo, prorogando terminum, non incurritur poena d. cap. licet canon. Ita Sanch. in precepta Decalogi, tom. 1. lib. 4. cap. 22. num. 25.

24 Septimo, notat in Ecclesijs etiam Parochialibus, si Collegiatae sint, locum non habere poenam priuationis ipso iure, de qua in d. cap. licet canon. Ita in terminis probat text. in cap. statutum 22. de elect. lib. 6. & resoluunt Selu. de benef. part. 1. quest. 3. n. 6. Rebuff. d. tit. de non promotis intra annum, n. 27. Azor. d. part. 2. lib. 6. cap. 8. q. 4. Nauar. consil. 3. de tempor. ordin. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 7. n. 12. Galet. in Margarita casuum conscientiae, verb. Sacerdos, vlt. † Ratio est, quia vnum mixtum, quale est Ecclesia Collegiata Parochialis, non continetur appellatione simplicis, quale est Parochialis, de qua fit mentio in d. cap. licet canon, arg. text. in l. si ita scriptum, ff. de liberis, & posthum. & sic † Iura loquentia de Parochialibus, non habent locum in Collegiatis curatis, gloss. verb. Collegiatae, in dict. cap. statutum. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 8. q. 9. n. 94. quia † in generali dispositione beneficiorum qualificata beneficia saepe non includitur, vt per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. num. 2. nec sub dispositione simplici comprehenditur casus qualificatus, Valasc. conf. 51. num. 51.

25 Octauo, nota illum, qui Ecclesiae Parochiali habitu tantum, & non actu Parochianos habenti praeficitur, non teneri lege, quae lata est in d. cap. licet canon, nempe quod debeat intra anni spatium Presbyter fieri. Ita gloss. verb. Parochialis, vers. quid si Ecclesia olim habuit Parochianos, in d. cap. licet canon. Rebuff. d. tit. de promotis intra annum, num. 34. Federic. de Senis conf. 183. Nauar. conf. 4. alias 13. de prebend. Azor. dict. part. 2. lib. 6. cap. 8. q. 9. & lib. 9. cap. 3. q. 14. vers. questionis dubia est. Rota decis. 112. apud Farinac. part. 4. sua praxis crimin. Valenzuela

- zuela *conf.* 26. n. 25. cum seqq. tom. 1. Stephan. Gratian. *discept. forens.* c. 291. num. 22. Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesie existent.* lib. 1. cap. 14. n. 2. vbi n. 4. & 5. subdit huiusmodi Parochialem habitu respectu populi non obligare ad residentiam, neque ad Sacerdotium, neque inducere incompatibilitatem. Vnde in Rot. coram Caualerdecis. 174. n. 3. fuit dictum † Parochiale habitu regulari ad modum beneficii simplicis, nec faciendam esse mentionem curæ habitu in impetratione.
- 30 Nonò, nota pœnam dict. cap. licet canon, vires & locum non habere in Decanis, Præpositis, Abbatibus, Prioribus, & Archipresbyteris curam animarum, sed non Parochialem Ecclesiam habentibus, gloss. d. verb. *Parochialis, vers. sed nunquid erit idem in Decanatu.* Boër. *decis.* 119. in fine. Azor. d. p. 2. lib. 6. cap. 8. q. 3.
- 31 Decimò, nota eandem pœnam locum etiam non habere in Parochialibus Ecclesiis accessorie vnitis, vt resoluunt Rebuff. dict. tit. de non promotis intra annum, n. 29. vers. *ideo qui possedit.* Boër. d. *decis.* 119. n. 7. Azor. d. lib. 6. c. 8. q. 8.
- 32 Vndecimò, nota obtinentes Dignitates, Canoniciatus, vel alia beneficia sacrum Ordinem requirunt non incurrere dictam priuationem ipso iure si intra præfactum annum non susceperint Ordinem requisitum, & annexum suis beneficiis, quia d. c. licet canon, † solum procedit in Parochialibus. Ita Squillante de obligat. Cleric. part. 1. num. 102.
- 33 Duodecimò, nota quòd in sacra Congregatione Concilij propositum fuit sequens dubium, *An obtinens Parochialem Ecclesiam insufficientem ad victum, teneatur promouere ad Sacerdotium infra annum, iuxta cap. licet canon, cum Concil. sess. 21. de reformat. cap. 2. videatur declarasse d. cap. licet, intelligi de beneficio Ecclesiastico sufficienti ad victum, imò prohibeat posse promoueri ad sacros Ordines? Sacra Congreg. censuit non teneri, sed tantum expedire, vt Sanctissimus declaret eum debere dimittere, Sanctitas sua probauit hanc sententiam, vt dimittat; refert Nicol. Garc. de benefic. part. 2. cap. 5. num. 121.*
- bus, & viridis Episcopis.
- 5 Annulos deferre in digitis non possunt Parochi.
- 6 Cultu nimio in vestitu vti peccatum est.
- 7 Decor, & competens vestium ornamentum, morum manifestissima solent esse signa.
- 8 Vestibus nec fulgidis, nec fordidis se ornare debent Parochi, sed inter utrumque medium quoddam est capiendum.
- 9 Parochi non possunt mulieres in habitationes suas recipere, aut retinere, & multò minus cum suspectis feminis conuersari.
- 10 Parochus etiam senex famulam quantumvis senem ad mandatum Episcopi remouere tenetur.
- 11 Conuiuia inhonesta, & comestiones fugere debet Parochus.
- 12 Conuiujs honestis, & quæ sunt gratia charitatis, & dilectionis, Parochi interesse possunt.
- 13 Conuiuium benedictione inchoari debet, & gratiarum actione terminari.
- 14 Lectio diuinarum Scripturarum in omni Clericali conuiuio misceri debet.
- 15 Ebrietatem, & crapulam fugere debent Parochi, & sub qua pœna ostenditur.
- 16 Ebrietas quod mala gignat ostenditur.
- 17 Propinare populis in publico Clerici non debent, secus in cellis ad inuicem.
- 18 Mimis, ioculatoribus, & histrionibus intendere non debent Clerici.
- 19 Citharam pulsare, & saltare non semper licet Clericis, nisi secretò, & in suis adibus.
- 20 Cauponas, vel tabernas ingredi non licet Parochis, nisi longioris itineris causa.
- 21 Tabernæ sunt hodie loca, & fomenta intemperantiae, & incontinentiæ.
- 22 Choreis, & saltationibus interesse non licet Parochis, ne propter motus obscenos oculi eorum contaminentur.
- 23 Comædys interesse non licet Parochis.
- 24 Comædiarum impudicarum auctores multiferi criminis rei sunt.
- 25 Comædys interesse ob solam vanam curiositatem absque periculo probabili lapsus, & cessante scandalo, non est peccatum mortale.
- 26 Taurorum agitationibus adesse non debent Parochi, & qualiter id permittatur in Regnis Hispaniarum, ostenditur.
- 27 Ludere non licet Parochis, & alijs Clericis ad aleas, & taxillos.
- 28 Ludus, qui consistit in genio, aut virtute corporis, Parochis est permissus, si secretò, & in suis adibus landant, dummodo admixtos laicos non habeant.
- 29 Scacchorum, siue latruncolorum ludus non est Clericis prohibitus, modò ludatur causa recreationis, non causa voluptatis, aut auaritiæ, vel cupiditatis, & dummodo non distrahatur

CAPVT VI.

De vita, & honestate Parochorum.

SUMMARIUM.

- 1 Parochi ad exemplum eorum, quorum cura sibi commendata est, debent suam vitam, & mores componere.
- 2 Vestimenta, aut calceamenta Parochis non licet habere, nisi quæ Religionem deceant.
- 3 Color viridis, aut rubeus Clericis prohibetur.
- 4 Color rubeus permittitur tantum Cardinalibus, & viridis Episcopis.